

Fundusze Europejskie

Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

Wsparcie neutralności klimatycznej w tym: retencja i przeciwdziałania
zmianom klimatu w ramach programu Fundusze Europejskie dla
Lubelskiego 2021-2027

Nabory konkurencyjne prowadzone w ramach FEL 2021-2027 przez Departament Wdrażania EFRR

Działanie FELU.03.02 Dostosowanie do zmian klimatu i zapobieganie powodziom i suszy

- **Celem Działania 3.2** jest wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego
- Typy projektów: **1, 2, 4, 6**
- Kwota alokacji – **70 000 001,22 PLN**
- **Planowany nabór - 2 marca - 31 marca 2026 r.**

Działanie 3.2 Dostosowanie do zmian klimatu i zapobieganie powodziom i suszy

Typy projektów możliwe do realizacji:

1. Wspieranie inwestycji w zakresie małej retencji wodnej, w szczególności w ekosystemach oraz zlewniach elementarnych, w tym naturalnych ekosystemach na obszarach cennych przyrodniczo oraz ekosystemach przekształconych wykorzystywanych na potrzeby produkcji rolnej, w tym poprzez zabiegi agrotechniczne, dobór gatunków i zbiorowisk roślin.
2. Zrównoważone zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych, w szczególności z wykorzystaniem zielonej i zielono-niebieskiej infrastruktury, zastosowanie wodoprzepuszczalnych nawierzchni oraz odszczelnianie nawierzchni nieprzepuszczalnych.
4. Projekty w zakresie adaptacji do zmian klimatu miast, w tym nieposiadających planów adaptacji do zmian klimatu, z wyłączeniem miast wspieranych w programie Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej oraz programie Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027.
6. Działania informacyjno-edukacyjne i edukacyjne w zakresie kwestii klimatycznych oraz ochrony zasobów wodnych - jako element szerszego projektu związanego z adaptacją do zmian klimatu.

Działanie 3.2 Dostosowanie do zmian klimatu i zapobieganie powodziom i suszy

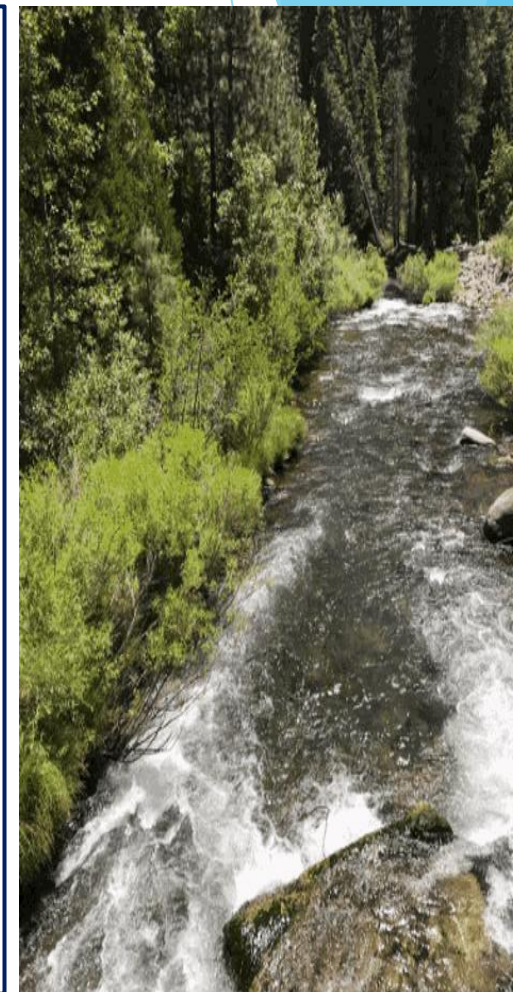
Podmiotami uprawnionymi do ubiegania się o dofinansowania mogą być:

- ❖ Jednostki Samorządu Terytorialnego, ich związki, porozumienia i stowarzyszenia,
- ❖ Jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną,
- ❖ Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne – z wyłączeniem typu projektu nr 1, dla którego dla ww. podmiotu przewidziano wsparcie na poziomie krajowym,
- ❖ Spółki Wodne i ich związki,
- ❖ Spółki Wspólnot Gruntowych,
- ❖ Spółdzielnie mieszkaniowe, Wspólnoty mieszkaniowe,
- ❖ Podmioty tworzące system szkolnictwa wyższego i nauki,
- ❖ Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych,
- ❖ Organizacje pozarządowe,
- ❖ Instytucje oświatowe,
- ❖ Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa,
- ❖ Podmioty Ekonomii Społecznej,
- ❖ Jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną działające w sferze ochrony środowiska,
- ❖ Spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki

Działanie 3.2 Dostosowanie do zmian klimatu i zapobieganie powodziom i suszy

Wsparcie ukierunkowane m.in. na:

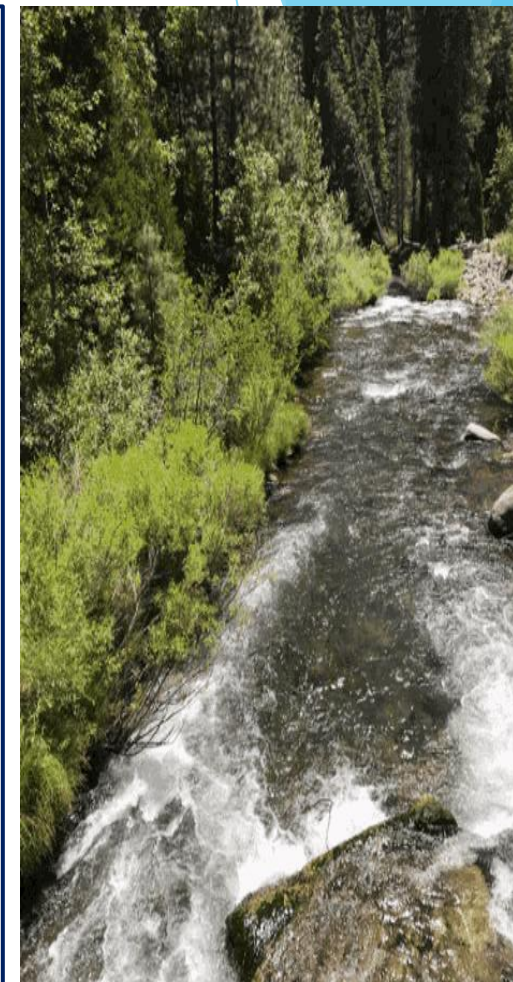
- zagospodarowanie wód opadowych, zwiększenie powierzchni terenów zielonych, nasadzenie drzew, w tym nowe nasadzenia przyuliczne, ochrona zieleni wysokiej,
- sztuczne mokradła miejskie, place zalewowe, lasy miejskie, sieci niezabudowanych zielonych korytarzy wentylacyjnych,
- błękitno – zielona infrastruktura tj. tworzenie naturalnych, półnaturalnych i sztucznych terenów i obiektów łączących zieleni i wodę (np. zbiorniki infiltracyjno-retencyjne, stawy retencyjne, niecki i rowy bioretencyjne, zakładanie parków miejskich, ogrodnictwo miejskie, stosowanie przepuszczalnych powierzchni, rowy infiltracyjne, powierzchniowe i podziemne zbiorniki szczelne, ogrody deszczowe (również w pojemnikach), zielone dachy i ściany, ogrody wertykalne, zielone torowiska, zielone przystanki komunikacji miejskiej, nawierzchnie przepuszczalne),

Działanie 3.2 Dostosowanie do zmian klimatu i zapobieganie powodziom i suszy

Wsparcie ukierunkowane m.in. na:

- inwestycje w przydomowe zbiorniki retencjonujące wodę oraz instalacje odprowadzające deszczówkę z dachów (np.: rynny i rury spustowe), przebudowa i odtwarzanie obiektów małej retencji i mikroretencji,
- zabiegi zwiększające retencję glebową (systemy, w tym urządzenia i instalacje oraz sposób kształtowania powierzchni terenu, mające za zadanie zapobieganie podtopieniom i zalaniom oraz ograniczanie skutków tych zjawisk, zwiększenie absorpcji gruntu, spowolnienie odpływu oraz retencjonowanie wody wraz z systemami jej dystrybucji podczas suszy, np.: obniżanie trawników w stosunku do ulic i chodników, pasy roślinności buforowej, systemy infiltracyjne, powierzchnie przepuszczalne itp.),
- działania edukacyjne i informacyjne (w ograniczonym zakresie 3% wyd. kwalifikowalnych - jako element większego projektu).

Działanie 3.2 Dostosowanie do zmian klimatu i zapobieganie powodziom i suszy

Koszty kwalifikowalne

Projekt musi być realizowany na terenie województwa lubelskiego. Przez pojęcie lokalizacji projektu należy rozumieć miejsce lub miejsca na obszarze objętym programem Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, bezpośrednio związane z jego realizacją.

Działanie 3.2 Dostosowanie do zmian klimatu i zapobieganie powodziom i suszy

Kwalifikowalność:

1. Projekty **nie mogą mieć negatywnego wpływu na stan lub potencjał jednolitych części wód**, tj. inwestycje, nie mogą pogarszać stanu lub potencjału jednolitych części wód oraz nie mogą mieć znaczącego wpływu na cele ochrony obszarów objętych siecią Natura 2000 (chyba że zachodzą przesłanki do odstępstw przewidzianych w Dyrektywie Siedliskowej). Ponadto projekty infrastrukturalne **powinny uwzględniać naturalne warunki siedliskowe w obszarze inwestycji**, a w przypadku lokalizacji na obszarach objętych formami ochrony przyrody, uwzględniać również zasady ich ochrony zawarte w odrębnych dokumentach planistycznych.
2. Projekty z zakresu małej retencji mogą być wspierane pod warunkiem zgodności z założeniami Dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, tzw. Ramowa Dyrektywa Wodna.
3. Przy projektowaniu i realizacji inwestycji z zakresu małej retencji, przy budowie urządzeń piętrzących należy uwzględnić konieczność budowy urządzeń umożliwiających migrację ichtiofauny.
4. Podejmowane działania w pierwszej kolejności **powinny mieć charakter ekosystemowy**, tj. wykorzystujący naturalne mechanizmy ekosystemowe i uwzględniający wzajemnie powiązane procesy naturalne i zachowanie środowiska naturalnego w możliwie stabilnym stanie.

Działanie 3.2 Dostosowanie do zmian klimatu i zapobieganie powodziom i suszy

Kwalifikowalność:

5. Działania związane z budową i modernizacją konwencjonalnej infrastruktury zagospodarowywania wód opadowo-roztopowych nie mogą stanowić głównego elementu projektu (wartość przedmiotowych zadań wynosi maksymalnie 30% kosztów kwalifikowalnych projektu) i muszą być ściśle powiązane z komponentami dotyczącymi zatrzymania i wykorzystania wód na miejscu, m.in. poprzez wdrożenie systemowych (kompleksowych) rozwiązań retencjonowania, infiltracji oraz wykorzystania wód opadowych na cele gospodarczo-bytowe (np. nawadnianie lub podlewanie terenów zielonych).
6. Wsparcie infrastruktury służącej do zagospodarowywania wód opadowych i roztopowych dotyczy zrównoważonych systemów, tj. takich które: są potrzebne do przystosowania się do zmiany klimatu oraz wykorzystują zieloną i zielono-niebieską infrastrukturę do zatrzymywania wody w miejscu opadu i mikroretencyjne rozwiązania oparte na przyrodzie; które nie są związane z gospodarowaniem ściekami komunalnymi.
7. Ze względu na potrzebę adaptacji obszarów miejskich do zmiany klimatu, **należy dążyć również do zwiększania powierzchni biologicznie czynnych i unikać tworzenia powierzchni uszczelnionych.** Zalecane będzie stosowanie w projektach przepuszczalnej nawierzchni umożliwiającej przenikanie wody ze spływu powierzchniowego do gruntu.

Działanie 3.2 Dostosowanie do zmian klimatu i zapobieganie powodziom i suszy

Kwalifikowalność:

8. W projektach należy szczególnie zadbać o **zachowanie i rozwój zielonej infrastruktury**, zwłaszcza zachowanie istniejących drzew, ochronę drzew i krzewów, w całym cyklu projektowym, w tym poprzez stosowanie standardów ochrony zieleni. W urządzeniu terenów zieleni preferowane będzie wykorzystywanie rodzimych gatunków roślin.

9. Elementem uzupełniającym projektów związanych z adaptacją do zmian klimatu może być **edukacja** w zakresie kwestii klimatycznych oraz ochrony zasobów wodnych. Dopuszcza się możliwość podejmowania działań informujących oraz edukacyjnych służących promowaniu oszczędzania wody przez mieszkańców oraz przedsiębiorstwa.

Promowane będzie również podnoszenie świadomości ogólnospołecznej w tym wspieranie zachowań indywidualnych oraz grupowych, które sprzyjają zwiększeniu świadomości o zmianach klimatu, racjonalnemu korzystaniu z zasobów środowiskowych, adaptacji obszarów zurbanizowanych i wspierają ochronę zasobów nieodnawialnych.

Działanie 3.2 Dostosowanie do zmian klimatu i zapobieganie powodziom i suszy

Kwalifikowalność - Koszty pośrednie finansowane w oparciu o stawkę ryczałtową, z wyjątkiem operacji, których wsparcie stanowi pomoc państwa.

Stawka ryczałtowa - **3%** kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich w projekcie.

Do katalogu kosztów pośrednich zaliczane są m.in:

- a) koszty koordynatora projektu oraz innego personelu zaangażowanego w zarządzanie, rozliczanie, monitorowanie projektu, koszty zarządu
- b) koszty personelu obsługowego (obsługa kadrowa, finansowa, administracyjna, sekretariat, kancelaria, obsługa prawna, w tym dotycząca zamówień),
- c) koszty obsługi księgowej,
- d) koszty utrzymania powierzchni biurowych (czynsz, najem, opłaty administracyjne),
- e) wydatki związane z otwarciem lub prowadzeniem wyodrębnionego na rzecz projektu subkonta na rachunku płatniczym lub odrębnego rachunku płatniczego,
- f) opłaty za energię elektryczną, ciepłą, gazową i wodę, opłaty przesyłowe, opłaty za odprowadzanie ścieków, opłaty za wywóz odpadów komunalnych,
- g) koszty promocji projektu

Działanie 3.2 Dostosowanie do zmian klimatu i zapobieganie powodziom i suszy

Wydatki **niekwalifikowalne** w ramach naboru:

- ▶ prace w zakresie małej retencji dotyczące zbiorników wielofunkcyjnych,
- ▶ prace utrzymaniowe na rzekach, regulacje rzek,
- ▶ prace w zakresie małej retencji dotyczące zbiorników o pojemności powyżej 5 mln m³,
- ▶ inwestycje w zakresie małej retencji wodnej realizowane przez podmioty podlegające/nadzorowane przez administrację centralną,
- ▶ projekty edukacyjne realizowane w szkołach publicznych,
- ▶ oświetlenie terenu,
- ▶ wsparcie OZE z energii słonecznej, wiatrowej, wodnej i geotermalnej,
- ▶ wydatki związane z zakupem urządzeń, maszyn zasilanych paliwami kopalnymi,
- ▶ place zabaw, mała architektura, z wyłączeniem wyposażenia/urządzeń służących celom edukacyjnym w zakresie kwestii klimatycznych oraz ochrony zasobów wodnych (w limicie niniejszych działań realizowanych w limicie 3% kosztów kwalifikowalnych projektu),

Działanie 3.2 Dostosowanie do zmian klimatu i zapobieganie powodziom i suszy

Wydatki **niekwalifikowalne** w ramach naboru:

- ▶ wydatki na budowę szczelnych zbiorników na nieczystości ciekłe,
- ▶ zagospodarowanie terenu poprzez utworzenie powierzchni nieprzepuszczalnych, tj. okrywania terenu materiałami, które nie pozwalają na infiltrację wody do gruntu, dopuszczalne jest utwardzenie miejsca z przeznaczeniem na usadowienie zbiorników na wodę opadową,
- ▶ inwestycje, które nie przyczyniają się do zwiększenia retencji oraz zrównoważonego użytkowania obszarów zakresu projektu, takie jak parkingi, drogi dojazdowe,
- ▶ budowa nowych powierzchni nieprzepuszczalnych poprzez zajęcie powierzchni dotychczas biologicznie czynnych,
- ▶ zagospodarowanie miejsca realizacji projektu (terenu) na funkcje turystyczne i/lub rekreacyjne.

Ocena projektów

Ocena projektów współfinansowanych ze środków EFRR składa się z dwóch etapów:

Ocena formalna

- Kryteria formalne **dostępu**
- Kryteria formalne **poprawności**
- Kryteria formalne **specyficzne**

kryteria zerojedynkowe;
kryteria obligatoryjne;
przyznawane wartości: „TAK”, „NIE”,
NIE DOTYCZY”

Ocena merytoryczna

- Kryteria **merytoryczne techniczne**
- Kryteria finansowo – ekonomiczne
- Kryteria **merytoryczne specyficzne**
- Kryteria **trafności merytorycznej**
kryteria punktowe
- Kryteria **rozstrzygające** –
w ramach kryteriów
trafności merytorycznej

Kryteria trafności merytorycznej

	Nazwa kryterium	Definicja kryterium	
1.	Zastosowane metody retencji wody	Kryterium weryfikuje rodzaje systemów i metod retencji wody zastosowanych w projekcie. Metody pomiaru: 1. retencja krajobrazowa: struktura i użytkowanie ziemi, zalesianie, siedliska podmokłe (łąki, torfowiska), roślinność nadrzeczna, zadrzewienia śródpolne – 5 pkt, 2. retencja glebowa: poprawa struktury gleb, zwiększenie zawartości materii organicznej, rolnictwo organiczne – 5 pkt 3. retencja wód powierzchniowych: ograniczenie spływu powierzchniowego z użyciem metod biologicznych i technicznych - 5 pkt, 4. retencja wód powierzchniowych: ochrona naturalnych stawów i niewielkich zbiorników wodnych – 5 pkt, 5. retencja wód powierzchniowych: zielone dachy, zbieranie i gromadzenie wód opadowych przeznaczonych do wykorzystania w miejscu wystąpienia opadu, przepuszczalne nawierzchnie, rozszczelnianie powierzchni nieprzepuszczalnych, obszary chłonne, studnie chłonne, rowy infiltracyjne, ogrody deszczowe – 5 pkt.	Maksymalnie można przyznać 15 pkt Punkty w ramach poszczególnych metod pomiaru sumują się, do momentu uzyskania maksymalnej liczby punktów.

Kryteria trafności merytorycznej

	Nazwa kryterium	Definicja kryterium	Opis znaczenia kryterium dla wyniku oceny
2.	Uzyskanie lub zwiększenie pojemności retencyjnej	W ramach oceny kryterium ocenie podlegać będzie uzyskanie lub zwiększenie pojemności retencyjnej gruntu, gruntu pokrytego roślinnością lub zbiornika wodnego (1 mm opadu to 1 dm³ wody na metr kwadratowy) objętego zakresem inwestycji w odniesieniu do pojemności retencyjnej terenu przed rozpoczęciem robót. Spełnienie kryterium weryfikowane będzie na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie oraz dokumentacji składanej wraz z wnioskiem o dofinansowanie na etapie aplikowania o środki. Metody pomiaru: 1. powyżej 100 dm³ na 1 m² – 20 pkt, 2. od 30 dm³ na 1 m² do 100 dm³ na 1 m² powierzchni – 10 pkt, 3. poniżej 30 dm³ na 1 m² powierzchni – 5 pkt .	Maksymalnie można przyznać 20 pkt Punkty w ramach poszczególnych metod pomiaru nie sumują się.

Kryteria trafności merytorycznej

	Nazwa kryterium	Definicja kryterium	Opis znaczenia kryterium dla wyniku oceny
3.	Stopień zagospodarowania (wykorzystania) wód opadowych.	Ocenie podlegać będzie, w jakim stopniu realizacja projektu umożliwi wykorzystanie/zagospodarowanie zatrzymanej/zretencjonowanej wody z terenu zlewni objętej projektem. Zretencjonowana woda może być wykorzystywana m. in. do: podlewania roślin, terenów zielonych; zasilania zbiorników przeciwpożarowych; chłodzenia lub zmywania powierzchni utwardzonych, w tym ulic, itp. Za wykorzystanie wód opadowych uznaje się również ich rozsączanie do gruntu lub zasilanie zbiorników ziemnych z zapewnioną infiltracją. Spełnienie kryterium weryfikowane będzie na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie oraz dokumentacji składanej wraz z wnioskiem o dofinansowanie na etapie aplikowania o środki. Metody pomiaru: 1. za wykorzystanie od 50% do 100% objętości zretencjonowanych/zatrzymanych wód opadowych – 20 pkt, 2. za wykorzystanie od 30% do poniżej 50% objętości zretencjonowanych/zatrzymanych wód opadowych – 10 pkt, 3. za wykorzystanie od 15% do poniżej 30% objętości zretencjonowanych/zatrzymanych wód opadowych – 5 pkt.	Maksymalnie można przyznać 20 pkt Punkty w ramach poszczególnych metod pomiaru nie sumują się.

Kryteria trafności merytorycznej

	Nazwa kryterium	Definicja kryterium	Opis znaczenia kryterium dla wyniku oceny
4.	Wykorzystanie metod bardziej przyjaznych środowisku.	W ramach kryterium weryfikowane będzie, czy w ramach projektu będą realizowane działania wykorzystujące kompleksowe zabiegi łączące przyjazne środowisku metody przyrodnicze i techniczne. Metody pomiaru: 1. metody naturalne zmierzające do poprawy struktury bilansu wodnego zlewni poprzez zwiększenie jej zdolności retencyjnej – 15 pkt, 2. połączenie metod naturalnych i technicznych zmierzające do poprawy struktury bilansu wodnego zlewni poprzez zwiększenie jej zdolności retencyjnej – 10 pkt, 3. metody techniczne zmierzające do poprawy struktury bilansu wodnego zlewni poprzez zwiększenie jej zdolności retencyjnej – 5 pkt, 4. udział powierzchni projektowanych terenów zielonych spełniających funkcje ekologiczne na obszarze projektu w całkowitej powierzchni obszaru objętego projektem mieści się w przedziale 50%-100% całkowitej powierzchni obszaru objętego projektem – 15 pkt, 5. udział powierzchni projektowanych terenów zielonych spełniających funkcje ekologiczne na obszarze projektu w całkowitej powierzchni obszaru objętego projektem mieści się w przedziale od 30% do poniżej 50% całkowitej powierzchni obszaru objętego projektem – 10 pkt. 6. udział powierzchni projektowanych terenów zielonych spełniających funkcje ekologiczne na obszarze projektu w całkowitej powierzchni obszaru objętego projektem mieści się w przedziale od 5% do poniżej 30% całkowitej powierzchni obszaru objętego projektem – 5 pkt.	Maksymalnie można przyznać 15 pkt Punkty w ramach poszczególnych metod pomiaru nie sumują się

Kryteria trafności merytorycznej

	Nazwa kryterium	Definicja kryterium	Opis znaczenia kryterium dla wyniku oceny
5.	Projekt obejmuje działania informacyjno-edukacyjne	W ramach kryterium weryfikowana będzie tematyka i zasięg oddziaływania działań informacyjno-edukacyjnych. Metody pomiaru: 1. podnoszenie świadomości ogólnospołecznej na temat zapobiegania klęskom żywiołowym oraz ochrony zasobów wodnych – 3 pkt, 2. podnoszenie świadomości ogólnospołecznej na temat zmian klimatu i adaptacji obszarów zurbanizowanych do zmian klimatu – 3 pkt, 3. planowane działania informacyjno-edukacyjne obejmują zagadnienia zagospodarowania wód opadowych w miejscu wystąpienia opadu oraz oszczędzania wody przeznaczonej do spożycia, skierowane do grup docelowych o szerokim zasięgu, w szczególności uczniów i studentów, mieszkańców, a także decydentów – 3 pkt, 4. planowane działania informacyjno-edukacyjne obejmują zagadnienia zwiększenia zdolności środowiska do zatrzymania i gromadzenia wody – 3 pkt	Maksymalnie można przyznać 10 pkt Punkty w ramach poszczególnych metod pomiaru sumują się

Kryteria trafności merytorycznej

	Nazwa kryterium	Definicja kryterium	Opis znaczenia kryterium dla wyniku oceny
6.	Komplementarność projektu	Metody pomiaru: 1. projekt współtworzy kompleksowe rozwiązania obszarowe – projekt jest końcowym elementem wypełniającym ostatnią lukę w istniejącej zielono-niebieskiej infrastrukturze na obszarze inwestycji – 5 pkt, 2. projekt bezpośrednio wykorzystuje wiedzę / kompetencje, produkty bądź rezultaty innego projektu - 2 pkt, 3. projekt pełni łącznie z innymi projektami tę samą funkcję, dzięki czemu w pełni wykorzystywane są możliwości istniejącej zielono-niebieskiej infrastruktury - 3 pkt, 4. projekt łącznie z innymi projektami komplementarnymi prowadzi do ograniczenia odpływu wód opadowych z miejsca wystąpienia opadu oraz zmniejsza miejskie wyspy ciepła - 5 pkt, 5. projekt łącznie z innymi projektami komplementarnymi prowadzi do zwiększenia świadomości społecznej związanej z rolą zieleni miejskiej i zielono-niebieskiej infrastruktury w adaptacji miast do zmian klimatu– 2 pkt, 6. projekt łącznie z innymi projektami komplementarnymi przyczyni się do ograniczenia zagrożenia suszą, podtopieniami i erozją wodną– 5 pkt, 7. projekt wynika ze strategii terytorialnej opracowanej przez partnerstwa JST w celu wdrażania Innego Instrumentu Terytorialnego (strategii rozwoju ponadlokalnego lub strategii IIT) – 2 pkt.	Maksymalnie można przyznać 10 pkt Punkty w ramach poszczególnych metod pomiaru sumują się

Kryteria trafności merytorycznej

	Nazwa kryterium	Definicja kryterium	Opis znaczenia kryterium dla wyniku oceny
7.	Wpływ na środowisko	Kryterium punktuje konkretne działania podjęte na rzecz zrównoważonego rozwoju oraz zasady DNSH („nie czyn poważnych szkód”) w tym w szczególności zastosowanie technologii przyjaznych środowisku przyrodniczemu lub korzystne oddziaływanie projektu na środowisko przyrodnicze. Spełnienie kryterium weryfikowane będzie na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie oraz dokumentacji składanej wraz z wnioskiem o dofinansowanie na etapie aplikowania o środki. Metody pomiaru: 1. projekt poprawi ochronę zasobów wodnych w rejonie– 3 pkt, 2. projekt nie spowoduje zmniejszenia bioróżnorodności na obszarze jego realizacji – 3 pkt, 3. projekt nie spowoduje wprowadzania dodatkowych zanieczyszczeń do powietrza, wody i gleby – 2 pkt, 4. zobowiązanie do stosowania w projekcie zielonych zamówień publicznych - 2 pkt,	Maksymalnie można przyznać 10 pkt Punkty w ramach poszczególnych metod pomiaru sumują się

LISTA ZAŁĄCZNIKÓW DO WNIOSKU O DOFINANSOWANIE

1. Pismo przewodnie.
2. Studium Wykonalności (zgodnie ze wzorem IZ FEL).
3. Analiza finansowo-ekonomiczna (zgodnie ze wzorem IZ FEL).

Dokumenty dot. oceny oddziaływania na środowisko

4. Formularz do wniosku o dofinansowanie w zakresie OOS (zgodnie ze wzorem IZ FEL).
5. Zaświadczenie organu odpowiedzialnego za monitorowanie obszarów sieci Natura 2000.
6. Informacja właściwego organu odpowiedzialnego za gospodarkę wodną.
7. Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach lub opinia/postanowienie/pismo o braku kwalifikacji inwestycji do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.
8. Zezwolenia na usunięcie drzew i krzewów.
9. Oświadczenie o uwzględnieniu ochrony ptaków i innych zwierząt (zgodnie ze wzorem IZ FEL).
10. Oświadczenie o dokonaniu oceny wrażliwości na zmiany klimatu i ryzyka wystąpienia zmian klimatu (zgodnie ze wzorem IZ FEL)

LISTA ZAŁĄCZNIKÓW DO WNIOSKU O DOFINANSOWANIE

11. Kopia zawartej umowy partnerskiej (porozumienia) - jeżeli dotyczy.
12. Zezwolenie na realizację inwestycji – przedmiotowe zezwolenie mogą stanowić w szczególności: decyzja o pozwoleniu na budowę, zgłoszenie wykonania robót budowlanych, ZRID, decyzja konserwatora zabytków, dokument zatwierdzający projekt robót geologicznych.
13. Dokumentacja techniczna i/ lub Specyfikacja techniczna.
14. Wyciąg z kosztorysu inwestorskiego.
15. Oświadczenie o prawie do dysponowania nieruchomością na cele realizacji (zgodnie ze wzorem IZ FEL) projektu.
16. Dokumenty potwierdzające podstawę lokalizacji.
17. Dokumenty potwierdzające zapewnienie środków finansowych niezbędnych dla prawidłowej realizacji projektu.
18. Bilans/opinia składu orzekającego RIO o sprawozdaniu z wykonania budżetu/dokumenty finansowe przedsiębiorcy.

LISTA ZAŁĄCZNIKÓW DO WNIOSKU O DOFINANSOWANIE

19. Umowa o prowadzenie rachunku bankowego dla projektu.
20. Harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji projektu (zgodnie ze wzorem FEL).
21. Statuty jednostek, umowy lub akty założycielskie spółek.
22. Oświadczenie o konieczności przestrzegania zasad horyzontalnych (zgodnie ze wzorem FEL).
23. Oświadczenie o konieczności przestrzegania zasad horyzontalnych (zgodnie ze wzorem FEL).
24. Oświadczenie o świadomości skutków niezachowania wskazanej formy komunikacji (zgodnie ze wzorem IZ FEL).
25. Wniosek o dodanie osoby zarządzającej projektem (zgodnie ze wzorem IZ FEL).
26. Pisemne upoważnienie/pełnomocnictwo do podpisania załączników do wniosku o dofinansowanie – jeśli dotyczy.
27. Oświadczenie o realizacji projektu zgodnie z prawem polskim i unijnym – jeżeli realizacja rozpoczęła się przed złożeniem wniosku o dofinansowanie.
28. Oświadczenie o zgodności tytułów – jeśli dotyczy

LISTA ZAŁĄCZNIKÓW DO WNIOSKU O DOFINANSOWANIE

29. Oświadczenie dotyczące możliwości ubiegania się o wsparcie funduszy strukturalnych (zgodnie ze wzorem IZ FEL).
30. Oświadczenie dotyczące kwalifikowalności wydatków i niestosowania podwójnego dofinansowania (zgodnie ze wzorem IZ FEL).
31. Formularz do wniosku o dofinansowanie w ramach FEL 2021-2027 w zakresie wydatków związanych z paliwami kopalnymi (zgodnie ze wzorem IZ FEL).
32. Oświadczenie o statusie przedsiębiorstwa - Oświadczenie o spełnianiu kryteriów MŚP (zgodnie ze wzorem IZ FEL) wraz z załącznikami,
33. Oświadczenie o statusie przedsiębiorstwa – Oświadczenie dużego przedsiębiorstwa (zgodnie ze wzorem IZ FEL).
34. Oświadczenie o kwalifikowalności podatku VAT (zgodnie ze wzorem IZ FEL) .
35. Oświadczenie dotyczące sytuacji ekonomicznej (zgodnie ze wzorem IZ FEL) .

LISTA ZAŁĄCZNIKÓW DO WNIOSKU O DOFINANSOWANIE

Dokumenty dotyczące pomocy publicznej

- 36. Formularz informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc de minimis (zgodnie ze wzorem IZ FEL).
- 37. Formularz informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc inną niż pomoc w rolnictwie lub rybołówstwie, pomoc de minimis lub pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie (zgodnie ze wzorem IZ FEL).
- 38. Oświadczenie o uzyskanej pomocy de minimis (zgodnie ze wzorem IZ FEL).
- 39. Oświadczenie dotyczące kumulacji pomocy (zgodnie ze wzorem IZ FEL).

LISTA ZAŁĄCZNIKÓW DO WNIOSKU O DOFINANSOWANIE

Dokumenty i oświadczenia – zakres merytoryczny

- 40. Opis zakresu działań projektu (zgodnie ze wzorem IZ FEL).
- 41. Plan Adaptacji do zmian klimatu – jeśli dotyczy.
- 42. Dokumenty potwierdzające przeprowadzenie partycypacji społecznej w wyłonieniu projektu aplikującego o wsparcie wraz z raportem z niniejszych konsultacji - jeśli dotyczy.

Powyższa lista nie stanowi katalogu zamkniętego. W razie powstania uzasadnionej wątpliwości co do prawdziwości lub rzetelności złożonych przez wnioskodawcę dokumentów lub oświadczeń oraz w sytuacji, gdy złożone dokumenty i oświadczenia nie umożliwiają rzetelną ocenę w zakresie spełnienia przez projekt kryteriów wyboru projektów, IZ FEL może zwrócić się do Wnioskodawcy z żądaniem przedłożenia innych dokumentów niezbędnych do weryfikacji prawdziwości lub rzetelności tych dokumentów lub oświadczeń w celu dokonania prawidłowej oceny projektu w oparciu o kryteria przyjęte przez Komitet Monitorujący FEL i potwierdzenia spełnienia ww. kryteriów. Żądanie powyższe dotyczy również braku bądź nieaktualnych informacji w ogólnodostępnych rejestrach (np. KRS).

Działanie 3.2 Dostosowanie do zmian klimatu i zapobieganie powodziom i suszy

Przykłady zrealizowanych projektów

Budowa otwartego zbiornika retencyjnego w miejscowości Biskupice

Zakres rzeczowy projektu obejmuje:

- ▶ Budowę zbiornika wodnego wraz z niezbędną infrastrukturą, w tym umocnieniem skarp i dbałością o ich naturalną stabilizację.
- ▶ Przewidziane są prace ziemne obejmujące wykopy, profilowanie dna i umocnienia brzegów.
- ▶ W ramach inwestycji zostaną utworzone obszary zielone wokół zbiornika, co zwiększy retencję krajobrazową oraz ochronę ekosystemów.
- ▶ Planowane jest wprowadzenie roślinności hydrofitowej wspomagającej procesy oczyszczania i stabilizacji środowiska wodnego.

Działanie 3.2 Dostosowanie do zmian klimatu i zapobieganie powodziom i suszy

Przykłady zrealizowanych projektów

Budowa otwartego zbiornika retencyjnego w miejscowości Biskupice

- ▶ Zostanie zapewniona drożność hydrologiczna poprzez system dopływów i odpływów, umożliwiając naturalny obieg wody.
- ▶ Ograniczenie spływu powierzchniowego zostanie osiągnięte poprzez zastosowanie metod biologicznych, takich jak tereny zielone, oraz technicznych, np. odprowadzanie nadmiaru wód deszczowych do zbiornika.

Efektem projektu będzie zwiększenie retencji wód opadowych,

- ▶ poprawa bilansu wodnego zlewni,
- ▶ ograniczenie odpływu powierzchniowego i zwiększenie infiltracji,
- ▶ magazynowanie wody i jej dostępność w okresach deficytu
- ▶ zmniejszenie ryzyka powodziowego,
- ▶ możliwość przechwytywania nadmiaru wód opadowych i powolnego ich uwalniania,

Działanie 3.2 Dostosowanie do zmian klimatu i zapobieganie powodziom i suszy

Przykłady zrealizowanych projektów

Budowa błękitno zielonej infrastruktury w gminie Serniki

Zakres rzeczowy projektu obejmuje:

1. Remont zbiornika retencyjnego, o powierzchni 9 127 m²,
 - ▶ odmulenie czaszy zbiornika wraz z urządzeniem towarzyszącym,
 - ▶ wykonanie ubezpieczeń przeciwoerozyjnych czaszy zbiornika,
2. Budowę ogrodu deszczowego o powierzchni 723 m²,
 - ▶ roboty ziemne
 - ▶ wykonanie przykanalika doprowadzającego wody deszczowe do zbiornika
 - ▶ wykonanie pakietu warstw konstrukcyjnych ogrodu (warstwy drenującej, filtracyjnej, wegetacyjnej, antyerozyjnej)
 - ▶ nasadzenie roślinności hydrofitowej,

Działanie 3.2 Dostosowanie do zmian klimatu i zapobieganie powodziom i suszy

Przykłady zrealizowanych projektów

Budowa błękitno zielonej infrastruktury w gminie Serniki

Obszar objęty projektem jest zasobny w wodę, wysokie stany lustra wód podziemnych i występującą rzekę Wieprz.

Gmina ze względu na swój zurbanizowany charakter, potrzebowała rezerwuaru wód dla ochrony przed powodzią i ochroną przed późniejszą suszą.

Podczas ulewnych deszczy występują zjawiska błyskawicznej powodzi, nadmiar wód, które spływałyby po drogach i okolicznych terenach, wezbrane wody zbierane będą do ogrodu deszczowego i zbiornika retencyjnego.

W czasie suszy zbiornik dzięki swojej retencyjno-rozsączającej technologii będzie oddawał zmagazynowaną wodę do otoczenia, niwelując tym degradację wywoływaną przez zmiany klimatyczne.

Działanie 3.2 Dostosowanie do zmian klimatu i zapobieganie powodziom i suszy

Przykłady zrealizowanych projektów

Zagospodarowanie terenu w centrum Gminy Fajslawice w celu poprawy retencji wód opadowych

Zakres rzeczowy projektu obejmuje:

- ▶ rozbiórkę istniejących utwardzeń nieprzepuszczalnych,
- ▶ wykonanie utwardzeń o nawierzchni przepuszczalnej,
- ▶ budowa kanalizacji deszczowej z podziemnym zbiornikiem o poj. 100 m³
- ▶ budowa instalacji poboru wody deszczowej
- ▶ wykonanie trawników dywanowych
- ▶ nasadzenia zieleni
- ▶ dostawa i montaż urządzeń do podlewania terenów zielonych

Działanie 3.2 Dostosowanie do zmian klimatu i zapobieganie powodziom i suszy

Przykłady zrealizowanych projektów

Zagospodarowanie terenu w centrum Gminy Fajslawice w celu poprawy retencji wód opadowych poprzez zastosowanie nawierzchni przepuszczalnych na ciągach komunikacyjnych wraz z budową kanalizacji deszczowej z podziemnym zbiornikiem o poj. 100m³

Efekty projektu:

- ▶ zwiększenie komfortu i bezpieczeństwa poruszania się po przestrzeniach publicznych
- ▶ poprawa warunków środowiskowych i estetyki przestrzeni publicznych
- ▶ zmniejszenie zagrożeń związanych z nawałnymi deszczami,
- ▶ zmniejszenie ryzyka zalań dróg i budynków użyteczności publicznej
- ▶ zapobieganie suszy

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

Departament Wdrażania
Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego
Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego
w Lublinie

Fundusze Europejskie
dla Lubelskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

lubelskie
Smakuj życie!

Departament Wdrażania
Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego
Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego
w Lublinie

defrr@lubelskie.pl

drpo@lubelskie.pl

Harmonogram naborów:

<https://funduszeue.lubelskie.pl/efrr/nabory/>

Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

Fundusze Europejskie
dla Lubelskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

